

[Jørn Jespersen]

give medarbejdere på virksomheder, hvor der sker nogle strukturtilpasninger, indflydelse på de ting, der sker.

Det, vi har kunnet se i den foregående tid, er, at medarbejderne meget ofte, når deres virksomhed er i fare for at blive lukket, eller når der sker store afskedigelser, først får det at vide i allersidste øjeblik, når beslutningerne er truffet. Og det mener vi er forkert. Så meget om hr. Glistrup. Det var alt rigeligt.

Jeg vil sige til industriministeren, at jeg egentlig var lidt skuffet over, at ministeren gik så lidt konkret ind på problemets karakter og omfang. Jeg kan forstå, at der kommer en lejlighed til at diskutere det nærmere i forbindelse med den erhvervspolitiske redegørelse. Jeg skal love, at vi nok skal have en tilstrækkelig stor mængde tørt krudt til rådighed også ved den lejlighed, men jeg synes nu ikke, det skal afholde os fra at tage hul på problemet i dag.

Sagen er jo, selv om hr. Svend Heiselberg ikke har forstået argumenterne endnu og formodentlig heller ikke kommer til det, at der er sket en kraftig udvikling i 1987. Det er ud fra de kilder, der overhovedet er til rådighed på dette område, en kendsgerning, at de udenlandske opkøb af danske virksomheder er steget ganske betydeligt, hvorimod de danske investeringer i produktive arbejdspladser i udlandet er faldet ganske betydeligt. Og det har resulteret i, at vi i 1987 kunne konstatere, at de udenlandske investeringer i Danmark udgjorde mindst 5 gange så meget som de danske investeringer i udlandet.

Problemet i det er selvfølgelig ikke, at det er afgørende, om en virksomhed i Danmark er ejet af en dansk eller en udenlandsk kapitalist. Det afgørende er, hvilken tilknytning en dansk virksomhed har til eventuelle andre kapitalinteresser. Her der tale om en selvstændig dansk enhed, som træffer sine beslutninger selv, eller er der tale om, at en dansk virksomhed bliver et mindre og marginalt led i en større multinational koncern? Det er det afgørende.

Hvis det er det sidste, der er tilfældet, så er der altså nogle store risici ved at blive opkøbt. Så er der en risiko for, at forskning og udvikling forsvinder ud af den danske virksomhed. Så er der en risiko for, at beskæftigelsen svækkes, at man i det øjeblik, der er en overkapacitet på markedet, vælger at lukke den virksomhed, der ligger længst væk fra hovedkvarteret. Der er en

risiko for, at den danske økonomi generelt bliver svækket ved, at man hjemtager udbytte i langt større grad, end man ellers ville have haft mulighed for. Endelig er der – og det ved man jo godt – i multinationale selskaber en masse muligheder for skattefilier af den ene og den anden art.

Det bliver sagt fra borgerlig side, at internationalisering er naturlig i vores virksomhedsliv, at en strukturtilpasning er nødvendig. Det er vi egentlig ikke uenige i. Vi er helt enige i, at fusioner kan være en god ting, men de kan da også være det modsatte. Hvorfor skulle det være anderledes på dette område, end det er på alle andre af livets områder?

Det, vores forslag går ud på, er i al sin gribende enkelhed, at medarbejderne og det offentlige skal have mulighed for i de konkrete tilfælde at være medbestemmende med hensyn til, om det er en god eller en dårlig idé, at en bestemt investor går ind i deres virksomhed. Hvorfor er det egentlig så logisk, at det kun er direktionen og aktionærerne, der har en indflydelse på det område? Hvorfor er det hele højresiden af salen så meget imod, at medarbejderne og det offentlige også har en mulighed for at vurdere situationen, analysere, hvad hensigten er med den pågældende investering, og derefter tage stilling til, om der eventuelt var andre alternativer?

Man har jo kunnet se på det sidste, at der i nogle af de tilfælde, hvor virksomheder er blevet opkøbt af udenlandske investorer, var andre muligheder for at skaffe den fornødne kapital. Der var risikovillig kapital til stede i Danmark, men problemet var bare, at lønmodtagerpengene kom for sent ind i billedet, fordi man i lang tid havde ført forhandlinger underhånden med udenlandske investorer uden at orientere medarbejderne, uden at orientere nogen som helst om det.

Derfor mener vi, at det er meget afgørende, at medarbejderne, når det drejer sig om danske arbejdspladser, har en mulighed for at få indflydelse. Det er blevet nævnt, at det skulle være nationalistisk. Der er overhovedet ikke tale om nationalisme her, der er tale om at demokratisere beslutningsprocessen, og det mener vi da man burde gøre i alle andre lande også. Hvorfor skulle udenlandske arbejdere på udenlandske arbejdspladser ikke også have mulighed for at bestemme, hvad der sker med deres arbejds-